

Dosarul nr. 2r-284/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. V. Gîrleanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Secrieru, V. Cotorobai)

DECIZIE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii
Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Novac Păduraru,
Veaceslav Belciug, Igor Belciug și a Societății cu Răspundere Limitată „Slava
Cargo Grup” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la
repararea prejudiciului moral

împotriva încheierii din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost restituit apelul declarat de către Procuratura Generală a Republicii Moldova
împotriva hotărârii din 5 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru

constată:

La 18 decembrie 2019, Novac Păduraru, Veaceslav Belciug, Igor Belciug
și SRL „Slava Cargo Grup” au depus cerere de chemare în judecată împotriva
Ministerului Justiției al RM, intervenient accesoriu Procuratura Generală a RM
cu privire la repararea prejudiciului moral.

Întemeindu-și pretențiile în baza prevederilor art. 27, 29, 46 din Constituția
RM, art. 1, 2 din Protocolul adițional al Convenției Europene pentru Apărarea
Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului, art. 2007 Cod civil, art. 5,
6, 85 alin. (1), 123, 166-167 CPC, art. 3 alin. (1) lit. a), c), 6 lit. b) din Legea nr.
1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin
acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor
judecătorești, au solicitat admiterea acțiunii, încasarea din bugetul de stat prin
intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Novac Păduraru,
Veaceslav Belciug, Igor Belciug și al SRL „Slava Cargo Grup”, prejudiciul moral
în mărime de a câte 1 000 000 de lei de fiecare.

Prin hotărârea din 5 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea.

A fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Novac Păduraru, Veaceslav Belciug, Igor Belciug, prejudiciul moral în sumă de a câte 20 000 de lei fiecărui reclamant.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 18 noiembrie 2011, Procuratura Generală a RM a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 5 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Procuratura Generală a RM, fiindu-i acordat un termen de 20 de zile din data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume prezentarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și semnarea corespunzătoare a cererii de apel.

Prin încheierea din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Procuratura Generală a RM, din motivul neînălăturării integrale și în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 2 februarie 2021.

La 6 aprilie 2021, Procuratura Generală a RM a declarat recurs împotriva încheierii din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului a invocat că unicul argument pentru care instanța de apel nu a considerat depusă cererea de apel desfășurată a Procuraturii Generale și a restituit-o este faptul neprezentării cererii de apel prealabile cu semnătură olografă sau electronică.

A menționat că, deși instanța de apel a constatat că apelanta a prezentat la 9 februarie 2021 cererea de apel desfășurată, aceasta a precizat că Procuratura Generală nu a înlăturat integral neajunsurile, invocând că nu a fost prezentată cererea de apel prealabilă semnată olograf sau electronic, specificând că aceasta a fost depusă prin intermediul poștei electronice.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii din 25 martie 2021 la 6 aprilie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

După cum rezultă din materialele dosarului, la 18 noiembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, Procuratura Generală a RM a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 5 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f. d. 81-82, vol. II).

La fel se constată că, prin încheierea din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Procuratura Generală a RM, fiindu-i acordat un termen de 20 de zile din data recepționării încheierii pentru lichidarea neajunsurilor, și anume prezentarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și semnarea corespunzătoare a cererii de apel (f. d. 103, vol. II).

Este cert și faptul că prin încheierea din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de Procuratura Generală a RM, din motivul neînlăturării neajunsurilor indicate în încheierea din 2 februarie 2021 (f. d. 121-123 verso, vol. II).

În susținerea concluziei menționate instanța de apel a reținut, prin prisma prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, că apelanta nu a executat, în termenul și în volumul stabilit cerințele indicate în încheierea din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, circumstanță ce constituie temei de restituire a apelului.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu criticele formulate în recurs și materialele cauzei, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, iar încheierea contestată neîntemeiată, pasibilă de casare.

Astfel, instanța de recurs constată că soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Procuratura Generală a RM nu poate fi menținută, acțiunile instanței de apel urmând a fi apreciate ca un formalism excesiv, care îngreădește accesul justițiabililor la justiție.

În susținerea acestei opinii se va reține că încheierea din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Procuratura Generală a RM, fiindu-i acordat un termen de 20 de zile din data recepționării încheierii, a fost adoptată întru lichidarea neajunsurilor de către apelant, și anume pentru prezentarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și semnarea corespunzătoare a cererii de apel.

Instanța de recurs notează că, materialele anexate la dosar atestă că încheierea menționată a fost expediată în adresa Procuratura Generală a RM, prin intermediul poștei electronice, la data de 3 februarie 2021, fapt ce se atestă prin scrisoare de expediere anexată la materialele dosarului (f. d. vol. II).

Conformându-se întocmai cerințelor expuse în încheierea din 2 februarie 2021, la data de 8 februarie 2021, Procuratura Generală a RM, prin intermediul oficiului poștal, a depus cererea de apel cu motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază și semnată olograf de către reprezentantul Alina Vochin (f. d. 104, 110-114, vol. II).

Drept urmare, se constată că instanța de apel în mod eronat a conchis că apelanta Procuratura Generală a RM nu a executat indicațiile instanței din încheierea din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată și semnată corespunzător.

Or, materialele dosarului denotă incontestabil că Procuratura Generală a RM a executat întocmai indicațiile instanței de apel din încheierea de a nu da curs cererii de apel, și a depus, la data de 8 februarie 2021, respectiv, în interiorul termenului acordat de instanță, prin intermediul oficiului poștal, cererea de apel desfășurată, recepționarea și înregistrarea acesteia de către Curtea de Apel Chișinău fiind confirmată prin ștampila instituției corespunzătoare cu nr. de intrare 1364 (f. d. 110 vol. II).

În aceeași ordine de idei, instanța de recurs constată ca abuzivă reținerea instanței de apel, precum că apelanta nu a prezentat cererea de apel prealabilă semnată olograf sau electronic, or, această cerință este una depășită, din momentul în care apelanta s-a conformat exigențelor statuate prin încheierea din 2 februarie 2021 și a prezentat în termen apelul desfășurat și semnat corespunzător, respectiv, fără anumite carențe de formă.

Mai mult, raționamentul instanței de apel este cu atât mai confuz, cu cât în dispozitivul încheierii din 2 februarie 2021, instanța de apel nici nu a solicitat prezentarea apelului prealabil semnat olograf sau electronic, comunicându-i părții apelante doar despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite și semnate în conformitate cu exigențele legii, fiind cert că prezentarea unei cereri de apel nemotivate, semnate corespunzător, este deja o etapă depășită.

Așadar, cele constatate nu pot fi imputate părții în proces ca neexecutarea în termen a indicațiilor instanței și nu pot servi ca temei de restituire a cererii de apel, fapt ce indică la netemeinicia concluziei instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel depusă de Procuratura Generală a RM.

Distinct de aceste constatări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Procuratura Generală a RM, de a casa încheierea instanței de apel din 25 martie 2021 și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel.

Or, dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care, în jurisprudența sa constantă a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță, cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Procuratura Generală a Republicii Moldova.

Se casează încheierea din 25 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Novac Păduraru, Veaceslav Belciug, Igor Belciug și a Societății cu Răspundere Limitată „Slava Cargo Grup” împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic